Anna

Niccolò Ammaniti

ODEON

Niccolò Ammaniti

Anna

Niccolò Ammaniti

Anna

Preložil Stanislav Vallo

ODEON

Niccolò Ammaniti
ANNA

Copyright © 2015 Niccolò Ammaniti
First Italian edition Giulio Einaudi editore.
Translation © 2019 by Stanislav Vallo
Jacket design © 2019 by Nikola Klímová
Slovak edition © 2019 by IKAR, a.s.

ISBN 978-80-551-6554-7

There was a boy
A very strange enchanted boy
They say he wandered very far, very far
Over land and sea
A little shy and sad of eye
But very wise was he.

EDEN AHBEZ: *Nature Boy*

Mal tri, možno štyri roky. Sedel pokojne v koženkovom kresielku, brada opretá o zelené tričko s krátkymi rukávmi. Džínsy vyhrnuté na teniskách. V ruke zvieral drevený vláčik, ktorý mu visel medzi nohami ako ruženec.

Na opačnej strane miestnosti žena vystretá na posteli mohla mať tridsať až štyridsať rokov. Do ruky pokrytej červenými škvrnami a tmavými chrastami viedla prázdna infúzia. Vírus ženu zmenil na vzdychajúcu kostru potiahnutú suchou, hnisajúcou pokožkou, no nepodarilo sa mu celkom ju obrať o krásu, ešte vždy badateľnú v tvare čeľustí a vyššie nad nosom.

Chlapček dvihol hlavu a pozrel na ňu, zaprel sa o operadlo, zošuchol sa z kresla a s vláčikom v ruke prebehol k posteli.

Žena si to nevšimla. Oči vpadnuté v dvoch tmavých priehlbniach meravo hľadeli na plafón.

Malý sa začal hrať s gombíkom na špinavej obliečke. Plavé vlasy mu padali na čelo a v lúčoch slnka prenikajúcich bielymi záclonami vyzerali ako umelé vlákna.

Vtom sa žena nadvihla na lakťoch a vypla chrbát do oblúka, akoby jej vytrhávali dušu z tela, prudko zovrela plachtu obomi rukami a v nápore kašľa klesla späť na posteľ. Pokúšala sa nadýchnuť, kŕčovito vystierala ruky aj nohy.

Potom sa jej tvár uvoľnila, žena otvorila ústa a umrela s otvorenými očami.

Chlapček ju opatrne vzal za ruku a začal poťahovať za ukazovák. Tichučko zašepkal: – Mama? Mama? – Položil jej vláčik na prsia a nechal ho skĺznuť na kraj postele. Dotkol sa zakrvavenej náplasti, ktorá prekrývala infúznu ihlu. Nakoniec vyšiel z izby.

Chodba bola osvetlená veľmi slabo. Odniekiaľ doliehal pravidelný tikot nemocničných prístrojov.

Chlapček prešiel okolo mŕtvoly tučného muža ležiacej vedľa nosidiel. Čelo pritisnuté k podlahe, jedna noha pokrčená v neprirodzenej polohe. Medzi bledomodrými okrajmi lekárskeho plášťa bolo vidieť chrbát pokrytý podliatinami.

Chlapča neisto kráčalo ďalej, akoby si nevedelo ovládnuť nožičky. Na ďalších nosidlách, hneď vedľa plagátu s odporúčaním prevencie rakoviny prsníka a s panoramatickou fotografiou mesta Liège a tamojšej Katedrály svätého Pavla, ležala mŕtvola stareny.

Malý prešiel popod sliepňajúcu žltú neónku. Vo dverách dlhej izby ležal mŕtvy chlapec v nočnej košeli a vo froté papučiach, ruka s kŕčovito poskrúcanými prstami vystretá dopredu, ako keby sa nechcel dať strhnúť vírom do priepasti.

Na konci chodby zvádzalo prítmie zápas so zábleskmi slnka, čo prenikali cez hlavné vchodové dvere nemocnice.

Chlapček zastal. Na ľavej strane bolo schodisko, výťahy a recepcia. Za oceľovým pultom bolo vidieť obrazovky počítačov poprevracaných na stoloch a veľké okno rozbité na tisíce drobných úlomkov.

Pustil vláčik a rozbehol sa k východu. Zažmúril oči, natiahol ruky pred seba, odtisol veľké dvere a vnoril sa do svetla dňa.

Vonku, za veľkým hlavným schodiskom, za bielo-červenou umelohmotnou páskou sa črtali čierne obrysy policajných áut, sanitiek a hasičských nákladiakov.

Ktosi zakričal: – Dieťa. Je tam dieťa...

Malý si zakryl tvár rukami.

Akási ťarbavá postava mu vybehla naproti a zaclonila mu slnko.

Chlapček si iba stihol všimnúť, že ten človek je navlečený v hrubiznej žltej plastovej kombinéze.

Vzápätí ho schmatli a odniesli preč.

O ŠTYRI ROKY...

PRVÁ ČASŤ

USADLOSŤ PRI MORUŠI

1

Anna bežala po autostráde a zvierala remene plecniaka, čo jej poskakoval na chrbte. Podchvíľou sa obzerala za seba.

Psy tam ešte vždy boli. Bežali jeden za druhým, v indiánskom rade. Šesť, sedem. Zopár najzúboženejších sa cestou stratilo, no ten veľký, celkom vpredu, bol čoraz bližšie.

Pred dvomi hodinami ich zbadala na konci zhoreného poľa, zjavovali sa a strácali medzi sčernetými skaliskami a obhorenými kmeňmi olivovníkov, ale nevenovala im pozornosť.

Už sa jej stalo, že sa za ňou pustili svorky zdivočených psov, chvíľu za ňou bežali, potom ich to omrzelo a išli si po svojom.

No teraz si aj tak vydýchla, keď ich už dlhšie nevidela. Zastala, napila sa vody, čo jej zostala vo fľaške, a vykročila ďalej.

Pri chôdzi rada počítala. Počítala, koľko krokov musí urobiť, aby prešla kilometer, počítala modré a červené autá, počítala diaľničné mosty.

Potom sa psiská zjavili znovu.

Boli to zbedačené tvory, beznádejne stratené v mori popola. Postretávala ich už stovky, vypĺznutých, vychudnutých na kosť, so strapcami kliešťov ovísajúcimi z uší,

s vytŕčajúcimi rebrami. Ruvali sa na smrť o posledné zvyšky zajaca. Letné požiare rovinu celkom spálili a na jedenie toho zostalo málo alebo nezostalo celkom nič.

Prebehla pomedzi rad áut s vybitými oknami. Okolo vrakov pokrytých vrstvou popola rástla vysoká burina.

Horúci južný vietor scirocco dohnal plamene až k moru a zanechal po sebe čiernu púšť. Asfaltová stuha autostrády A29 spájajúcej Palermo s Mazara del Vallo pretínala na dvoje rozľahlú mŕtvu rovinu, z ktorej sa dvíhali sčerneté kmene paliem a kde-tu stĺp dymu. Vľavo za zvyškami Castellammare del Golfo splýval pásik sivého mora s oblohou. Vpravo sa nad rovinu ako vzdialené ostrovčeky dvíhala reťaz nízkych pahorkov.

Vozovku zahatal prevrátený kamión. Príves narazil do zvodidiel a po asfalte sa v širokom okruhu rozleteli umývadlá, bidety, záchodové misy a keramické črepiny. Dievčinka prešla priamo stredom.

Bolel ju pravý členok. V Alcame si kopancami otvorila dvere do predajne potravín.

A pritom až po tie psy išlo všetko ako po masle.

Vyrazila ešte za tmy. Pri výpravách za jedlom musela ísť zakaždým ďalej a ďalej. Najprv to bolo ľahké, stačilo zájsť do Castellammare a našiel si, čo si len chcel, ale požiare všetko skomplikovali. Kráčala tri hodiny, slnko pomaly vystupovalo po priezračnej oblohe bez jediného mráčika. Leto sa už dávnejšie skončilo, ale horúčavy nepoľavovali. Vietor po tom, ako rozdúchal požiar, zrazu celkom stíchol, akoby ho táto časť Stvoriteľovho diela už nezaujímala.

V záhradníctve, hneď vedľa kráteru po vybuchnutom benzínovom čerpadle, objavila pod zaprášenými plachtami veľkú škatuľu plnú jedla.

V plecniaku mala šesť plechoviek fazule Cirio, štyri plechovky lúpaných rajčín Graziella, fľašku Amaro Lucano, veľkú tubu kondenzovaného mlieka Nestlé, škatuľu suchárov, boli polámané, ale ešte vždy sa dali rozmočiť vo vode, a pol kila slaniny vo vákuovom balení. Neodolala, slaninu zjedla hneď tam, mlčky, usadená na vreciach so zeminou naukladaných na podlahe pokrytej myšacincami. Bola tvrdá ako kameň a taká slaná, že jej spálila ústa.

Čierny pes skracoval jej náskok.

Anna zrýchlila, srdce jej bilo do rytmu krokov. Dlho to takto nemôže vydržať. Musí zastať a postaviť sa proti nim. Keby mala aspoň nožík. Vždy nejaký nosila so sebou, ale v to ráno naň celkom zabudla. Vyšla z domu s prázdnym plecniakom a s fľaškou vody.

Slnko viselo tesne nad obzorom. Oranžová guľa omotaná vo fialovej sline. Ešte chvíľa a rovina ho celkom pohltí. Mesiac na druhej strane bol tenký ako necht.

Otočila sa.

Pes bol ešte vždy tam. Ostatné to jeden po druhom vzdali, tento nie. Na poslednom kilometri sa nepriblížil, lenže ona bežala, kým on iba klusal.

Možno s útokom vyčkával, kým bude tma, ale to sa jej videlo nepravdepodobné, psy predsa nepremýšľajú. A v každom prípade, ona by až do tmy utekať nevládala. V členku jej trhalo a od bolesti jej stvrdlo lýtko.

Prebehla okolo zelenej smerovej tabule. Päť kilometrov do Castellammare. Aby dodržiavala rovnú trasu, sledovala čiaru uprostred vozovky. Keby ju neohlušovalo vlastné dychčanie a nohy bubnujúce po asfalte, počula by hrobové ticho. Nefúkal vietor, ani náznak čo i len mierneho vánku, neozývali sa vtáčence, svrčky ani cikády.

Keď bežala okolo auta, únava jej pošepla, aby sa doň utiahla, no mozog jej radil, aby to nerobila. Mohla by skúsiť hodiť psovi sucháre alebo preliezť cez pletivový plot popri diaľnici, ibaže mal drobné oká a nikde nevidela dieru, cez ktorú by sa prestrčila na druhú stranu.

Oleandre v deliacom páse, ktoré prežili požiar, ovísali pod ťarchou ružových kvetov. Sladkastá vôňa sa miešala s pachom spáleniska.

Deliaci múrik bol vysoký.

Lenže ty si klokan, povedala si.

V škole ju telocvikárka, pani učiteľka Piniová, prezývala klokan, lebo skákala vyššie ako chlapci. Anne sa prezývka nepáčila, klokany majú odstávajúce ušiská. Skôr by prijala leoparda, aj ten vie dobre skákať a je oveľa krajší.

Zložila si plecniak a prehodila ho ponad oleandre. Kúsok odstúpila, rozbehla sa, vyskočila jednou nohou na betónový dielec, prepchala sa pomedzi konáre a ocitla sa na druhej strane.

Dvihla si plecniak a rátala do desať, sťažka dychčala. Dvihla zaťatú päsť a usmiala sa. Mala pekný úsmev plný bielych zubov, ukazovala ich však veľmi zriedka.

Pustila sa krivkať ďalej. Teraz už postačí dostať sa za pletivo a je zachránená.

Na druhej strane bola priekopa, jej svah sa dvíhal k cestičke súbežnej s autostrádou. Nebolo to najlepšie

miesto, kde by sa oplotenie dalo preskočiť s takýmto dokatovaným členkom. Odložila plecniak a obzrela sa.

Uvidela, ako sa pes vynoril z oleandrov a rozbehol sa smerom k nej.

Nebol čierny, bol biely, srsť mal oblepenú popolom a chýbala mu polovica ucha. Bol to ten najväčší pes, akého kedy videla.

A ak sa nepohneš, zožerie ťa.

Zadrapila sa rukami do pletiva, ale prsty jej zdreveneli od strachu. Otočila sa a padla na zem.

Zviera prebehlo posledné metre po asfalte a skokom sa prenieslo ponad zvodidlá a odtokový kanál. Tmavá silueta zakryla zapadajúce slnko a rútila sa na ňu so svojimi štyridsiatimi kilami zablšeného smradu.

Anna dvihla lakeť a vrazila ho psovi medzi rebrá. Zviera akoby spľaslo a skydlo sa vedľa nej. Dievča vyskočilo.

Zver ležal vystretý na tráve. V uhľovočiernych zreniciach sa mu zračilo takmer ľudské ohromenie.

Dievčinka vzala zo zeme plecniak, zúrivo vykríkla a z celej sily psa udrela. Raz, dva razy, tri razy. Najprv do hlavy, potom do krku, potom znovu do hlavy. Pes skučal a pokúšal sa vstať. Anna sa otočila okolo vlastnej osi, ako keď sa rozbieha na hod diskár, opísala dokonalý kruh, no roztrhol sa jej remeň plecniaka a ona stratila rovnováhu. Zaprela sa nohou o zem, ale poranený členok ju neudržal. Padla.

Ležali nehybne vedľa seba a uprene na seba hľadeli, potom pes zavrčal, napružil sa, rozďavil papuľu a vrhol sa na dievča.

Anna dvihla zdravú nohu, podpätkom mu prudko vrazila do hrudnej kosti, až sa nalepil chrbtom na zvodidlo.

Zviera sa zviezlo na bok. Dychčalo, dlhý jazyk sa mu skrúcal pod ňufákom, oči sa zúžili do tmavých štrbiniek.

Zatiaľ čo sa pes pokúšal pozviechať, Anna hľadala niečo, čím by ho dorazila. Kameň, palicu, ale nebolo tam nič, len oškvŕknuté smeti, igelitky, pokrčené plechovky.

– Čo odo mňa chceš? Nechaj ma na pokoji! – skríkla na psisko. – Čo som ti urobila?

Zviera na ňu upieralo pohľad sršiaci zúrivou nenávisťou, čierne okraje papule sa mu dvíhali a obnažovali žltkasté tesáky a bublinky peny medzi stoličkami. V prsiach mu bublalo nízke, výstražné vrčanie.

Dievčinka sa ťarbavo rozbehla, potkýnala sa o šnúrky topánok. Oleandre, tmavá obloha, sčernetá kostra budovy bez strechy, to všetko pri každom jej kroku striedavo mizlo a zjavovalo sa. Zastala a obzrela sa.

Pes bežal za ňou.

Anna dokrivkala k modrej dodávke s rozdrúzganým predkom. Predné dvere boli dokorán a zadné okno vybité. Z posledných síl sa vtiahla dnu a chcela za sebou zabuchnúť, no dvere boli zablokované. Skúsila to obomi rukami. Dvere na zhrdzavených pántoch zaškrípali a prudko narazili do zoxidovanej zámky. Skúsila ešte raz, nič. Nakoniec ich zaistila tak, že okrútila okolo kľučky bezpečnostný pás. Oprela si hlavu o volant a zavrela oči, zhlboka sa nadychovala a vydychovala v ovzduší presýtenom pachom vtáčieho trusu. Cez sklá pokryté prachom a popolom neprenikalo dnu takmer nijaké svetlo.

Na vedľajšom sedadle jej robila spoločnosť kostra pod bielou vrstvou trusu. Scvrknuté zvyšky páperovej vetrov-